

SZABAD NÉP

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJÁNAK KÖZPONTI LAPJA

XII. ÉVFOLYAM, 122. SZÁM

ÁRA 60 FILLÉR

VASÁRNAP, 1954 MÁJUS 2

A MAI SZÁMBAN

A miskolciak nagyszerű béketüntetése (2. oldal)

Az ünneplő Moszkva (3. oldal)

V. M. Molotov és Dulles tanácskozása az atomenergia kérdésében (3. oldal)

Ünnep Sztálinvárosban (2. oldal)

Harcos béketüntetés Pekingben (3. oldal)

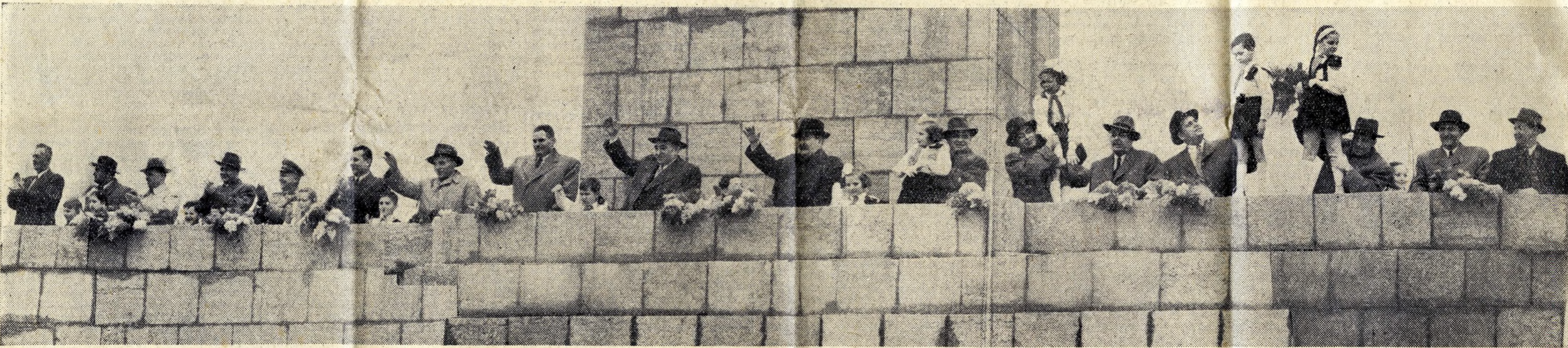
Méray Tibor: Genfi történetek — Hotel de l'Ecu (3. oldal)

A dombrádi parasztek bandériumos felvonulása (2. oldal)

Hét kormány képviselőinek soronkívüli tanácskozása Genfben a koreai kérdés rendezéséről (3. oldal)

Vasárnapi sporteredmények (4. oldal)

A magyar nép hatalmas seregszemléje a béke és a jólét programjának zászlaja alatt

A Sztálin-szobor mellvédjén. Balról jobbra: Pongrácz Kálmán, Kristóf István, Zsofinyecz Mihály, Szalai Béla, Bata István, Földvári Rudolf, Hegedüs András, Dobi István, Rákosi Máttyás, Nagy Imre, Farkas Mihály, Gerő Ernő, Rónai Sándor, Hidas István, Ács Ferenc, Vég Béla és Apró Antal elvtársak (Rév Miklós felvétele)

Budapest dolgozóinak ünnepi felvonulása május elsején

A tizedik szabad május elseje gyönyörű fővárosunk legifjabb, legszebb tere... Varázslatos, ünnepi reggel... Nehány perce még tavaszi zápor verte, most a Sztálin-tér gránitkockáit, de már ragyog a napfény az oszladozó felhők közül. Jóléti, szongit melegség önti el a teret, s az emberek szívét; aranyló fény borítja el a házakat, s szemközt a liget tavaszról megújult, esőtől üdözöld fűt, bokrait, frissebb a lélegzet, ragyogóbb az emberek arca is... Ünneplő a főváros népe... Elmult május elsejék emlékeit idézik a dolgozók, s a hirtelentámadt tavaszban bizakodóan, új kiábrándokra készen táruul ki szívük.

Még csend van a hatalmas téren, a várakozás feszült, örömteli izgalma. A házakat, a lámpák karcsú oszlopait zászlók díszítik, s május elsejét köszöntő felmondások. Ott középen, ahol a liget zöldjét szökőkút székítja meg aranyos-ézüstös vízszarvával — ott emelkedik a magasba a halhatatlan Lenin nagy tanítványának, a nemzetközi proletariátus lánglélek vezetőjének, Sztálinnak a szobra. Vörösmarvány talapzata virágokkal övezett; előtte díszörséget állnak honvédek, rendőrök, állományvédők. Az emlékmű két oldalán hosszan elnyúló emelvények; az egyik a Szovjetunió Kommunista Pártja s a többi testvéri kommunista párt vezetőinek — a másikon a mi pártunk és államunk vezetőinek képei. A tér innessé oldalán, szemben a szoborral, Marx, Engels, Lenin, Sztálin képe. Nemsokára itt ponul el, itt köszönti május elsejét, a nemzetközi munkásosztály nagy ünnepét a főváros száz-és százazernyi dolgozója.

Az üzemekben, hivatalokban, tudományos intézetekben, iskolákban már hetek óta forrt, készült az ünnep. A jobban végeztet munká, s az ünnepi hangulat érzésével gyülekeznek most a Sztálin-térre Budapest dolgozói. Tíz hónapja, hogy pártunk és kormányunk határozatait nyomán friss levegő árasztotta el az országot, s ez az első május elseje azóta. Új szakasz kezdődött akkor népi demokráciánk fejlődésében — s most, e május elseje levegőjében benne van mindaz az eredmény, bizakodás, reménység, amelyet a júniusi határozat adott. Vidáman beszélgető csoportok alakulnak a téren, s a hozzávezető utakon; bensőséges a hangulat, mintha egy nagy család tagjai adták volna egymásnak itt találkozták. Az élen felsorakoznak a fiatalok, s az úttörők — ők nyitják majd meg az ünnepi felvonulást. Közeledik az idő... az oszlopok már állnak, de még egyszer, újra és újra rendezik a sorokat... Méltóképpen kell köszönteni az ünnepet.

Az emelvényeken már elfoglalták helyüket a politikai, gazdasági és kulturális élet vezető személyiségei, a tudomány, a művészet, az irodalom s a szocialista építőmunka kiváló képviselői. Ott van az emelvényen a budapesti diplomáciai képviseletek számos vezetője és tagja, ott vannak a május elseji ünnepségekre hazánkba érkezett külföldi küldöttségek tagjai.

Tíz óra. A világ fővárosában, Moszkvában ilyenkor már a felvonulók derékhada halad át a Vörös-téren; Pekingben, Phenjanban esteledik, az ünnepnap utolsó óráihoz érkeztek, Bukarestben, Berlinben, Varsóban, Prágában és Szófiában még vonul a nép. Vietnamban harci tűz dörög az ünnepnapon, s Párizs népe a szennyes háború elleni elszánt harcra készült május elsejét. London és New York, Teherán és Buenos-Aires, Tokio és Stockholm népe is ünneplő... A békekerítő emberek, s a békeharca zászlóvivője: a munkásosztály, az egész világon egyszerre mozog meg; velünk együtt lép s mi velünk együtt lépünk. Május elseje: a békéért küzdő népek nagy seregszemléje.

Tíz óra. A Sztálin-szobor talapzatának mellvédjén megjelennek a párt és az állam vezetői: Rákosi Máttyás, Nagy Imre, Dobi István, Gerő Ernő, Hegedüs András, Apró Antal, Farkas Mihály, Ács Lajos, Hidas István, Zsofinyecz Mihály, Földvári Rudolf, Kristóf István, Bata István, Szalai Béla, Vég Béla, Rónai Sándor, Pongrácz Kálmán elvtársak. Felzúg, meglevevénkedik a tér — viharzó taps köszönti a munkásosztály, a nép kipróbált, szeretett vezetőit, pártunk Központi Vezetőségét, Politikai Bizottságát, népköztársaságunk kormányát.

Es felzengenek a harsonák, a Kossuth diszjel jölsimert, vérszédítő dallama tölti be a teret. Megmozdulnak, magasba emelkednek a fiatalok kezében a vörös, nemzetiszínű, s kék lobogók: a szocializmus, a haszaszeretet s a béke lobogói. Zeng a harsonaszó s jön, közeledik a menet. Az emelvényen lévő hatalmas tapsa egygyólvad a fiatalok, úttörők lelkes hurrájával. A párt,

az állam vezetői s Budapest népe egymást köszönti.

Valahonnan a Sztálin-tér széle felől kürtösó hallatszik. Egy kisgyerek elküldte magát: «Jönnek az úttörők!» Valóban, a Hősök tere felé eső részen felsorakozott oszlopok előtt fehéringes úttörők kis csoportja indul el virágsókkal a kezében. Mögöttük, szinte a tér egész szélességében felsorakozó, kékinges VIT-ruhába öltözött fiatalok hét hatalmas vörös és nemzetiszínű zászlót emelnek a magasba. Kétféle zászlótartó között egy-egy virágsókot tartó leány. A zászlókon felírás: «A dolgozó népet, a hazáért». A zászlók mögött még egy sor: Marx, Engels, Lenin és Sztálin hatalmas arcképeit viszik. Utánuk sok-sok ezer fiatal mozdul meg a kürt szavára. «Eljen május elseje, a népek békeünnepé!» — «Hurra!»

Budapest ifjúsága megnyitja a felvonulást.

Magasról nézve olyan most a Sztálin-tér, mintha hatalmas élő zászlók lobognának rajta. A vörös zászlók az egytömbben haladó többszáz fiatal kezében egyetlen hatalmas vörös zászlóvá olvadnak, a nemzetiszínű zászlók pedig egy óriás nemzetiszínű lobogóvá. A harmadik tömb galambbal díszített kék zászlókat emel a magasba. Ahogy mozdulnak a négyoszlopok, fel-fellobognak e színek.

A zászlós nyitócsoportot az úttörők követik. Újabb kürtösó harsan. Száz úttörőkürtös fujja a díszjelet, amíg elhalad a Sztálin-szobor mellvédje előtt. Nyomukban négy száz úttörővasutas jön, két egyenruhában, piros nyakkendővel. Mögöttük az úttörők hada — löbzezer gyerek. A megafon messzehangzóna kiáltja feljüket: «Úttörők, előre a nyári vizsgák sikereért!» S az ifjúság felvonulásánál is. Magyarországon tanuló koreai fiatalok csoportját látjuk. Elöl három zászlót: egy koreai, egy szovjet és egy magyar zászlót visznek. Ezt nemzeti viselétbe öltözött koreai lányok követik, s néhány kecses táncmozdulattal köszöntik a szobor mellvédjén álló elvtársakat és a nézőket. Kékinges koreai csoport vörös és piros-fehér-zöld zászlókat visz, és idegen

bognak, majd a kék, a béke színe jön. Valaki a nézők között megjegyzi: «Mint egy nagy virágos rét». Igen, kétszeresen is az. Virág a kezükben, s maguk az úttörők is kis élő virágaink, reménységeink.

Közben szívet melegítő látványban van részünk. A menetet megnyitó úttörőcsoport kiválik a menet elől, s kezükben óriási virágsókkal szaladnak, repülnek át a téren, a szobor felé.

A gyerekek felszaladnak a Sztálin-szobor mellvédjére, s virágsókkal köszöntik népünk, forrón szeretett pártunk vezetőit.

A párkány szélét elborítja a virágok, s a kis úttörők boldog mosollyal integetnek a tér felé.

A legkisebbek után a következő korosztály, a középiskolások oszlopa halad, s azután a nézők felviharzó tapsa, elismerő zúgása közepette az ipari tanulók jönnek felgyelmezett, nyílegyenes sorokban. Megnyitott három század fiatal vörös és nemzetiszínű zászlókat hoz. Az egyenruhák sötétzöld színű fala előtt óraműpontossággal, ütömenes mozog a fiúk fehéresztyus keze. Az oszlopot hirtelen színes kavargás töri meg. Tücsöcsök perdulnek végig a Sztálin-téren, hogy utánuk újra egyenruhások következzenek: az ipari tanulók öt nagy, pontos fekete négyoszlop. Egy-egy négyoszlop felváltva csokrokat, kendőket, zászlókat emel a magasba, s így hol piros, hol nemzetiszín, hol kék fényvel villan fel a Sztálin-tér. Ezernyi torokból kiáltják ipari tanulók: «Eljen a párt!»

Május 1 a proletariátus nemzetközi ünnepe, a népek egymás iránti szeretetének ünnepe. A győztes május 1, a szabad május elsejék országában ez a szeretet pompában kivirágzik. Találkozunk vele itt, az ifjúság felvonulásánál is. Magyarországon tanuló koreai fiatalok csoportját látjuk. Elöl három zászlót: egy koreai, egy szovjet és egy magyar zászlót visznek. Ezt nemzeti viselétbe öltözött koreai lányok követik, s néhány kecses táncmozdulattal köszöntik a szobor mellvédjén álló elvtársakat és a nézőket. Kékinges koreai csoport vörös és piros-fehér-zöld zászlókat visz, és idegen

kiejtéssel, de érthetően és hangosan kiáltja: «Eljen a párt!» Taps zúg feljüket a tribünökről, amely mintha ezt fejezné ki: «Tanuljatok, koreai ifjak, hogy minél jobban hozzájárulhassatok hazátok újjáépítéséhez, amelynek szabadsága és virágzása a magyar népek is drága!»

Ez a felvonulás ifjúságunk életét is jelképezi. A kicsik a vidám úttörőlelet ábrázoló képeket viszik, az ipari tanulók képei az ő megváltozott sorsukat mutatják.

Végül az egyetemisták és az ifjúmunkások csoportjai tünnek fel.

Munkás-, paraszti- és értelmiségi származású fiatalok mennek együtt, hatalmas oszlopokban. Annak az ifjúságnak a képviselőit látjuk itt, amelyek a párt boldog és gazdag jövőt akar teremteni, amely elé nagy és nemes eszményeket tűz. Az itt vonuló fiatalok vörös és nemzetiszínű zászlók, a Szovjetunió és a népi demokratikus országok lobozói között hozzák azoknak a képeit is, akik ezéért a eszményekért, a hazáért küzdnek a legjobban küzdenek, a legjobban tanulnak és dolgoznak. Az Építőipari Műszaki Egyetem diákjai például Rákosi-ösztöndíjások és Kossuth-díjas professzorok képét emelik; a Keltex fiataljainak soraiban Rápoli Erzsébet szövegő, Solymosi Mária gyűrűsfonónő, Ferenczi Marika vigonyfonónő képét látjuk.

A fiatalok az MDP Politikai Bizottsága tagjainak arcképeit hozzák. «Hurra!» — hangzik a levegőben, s fenn, a Sztálin-szobor mellvédjén a párt és a kormány vezetői szeretettel integetnek vissza a fiataloknak. A nap még hol kibukkan a felhők mögül, hol pedig elbújik, a Sztálin-tér mégis csupa napsugár. Az ifjúság sugározza be a hatalmas teret.

A szabadságharcos fiatalok még a tribün előtt vonulnak, mikor a hangszórókon felharsan a sportinduló, s

a tér szélén feltűnik a sportolók szín-pompás menetének éle.

Elismerő, derűs moraj fut végig a téren, ahogy a tízezer ifjú és leány — a magyar sportolók egymillió táborának kép-

viselői — az emelvény felé közeledik. Elöl hatalmas, nemzetiszínű zászlót emel a magasba Szívós István olimpiai bajnok, a magyar válogatott vízilabdázók kapitánya. Mellette sportéletünk két büszkesége, Gyenge Valéria és Szóke Kató olimpiai bajnokok. Mögöttük színes zászlók egész erdeje tünik fel; arra a sok-sok hazai és külföldi versenyre gondol az ember, amelyen újra és újra magasbaszóként a győzelmi árbon a hazánk dicsőségét hirdető lobogó. Rendezett, tömött sorokban vonulnak a zene ütemére egymás mellett világbaajokok, rekorderek, fiatal sportmenedékünk képviselői, akik most újabb diadalokról adhatnak számot:

a tavalyi májusi ünnep óta több mint 120 rekord megdöntésével növelték világszerte a magyar sport hírnevét, becsületét.

Fehérbeöltözött sportolók hozzák aranybetűből kirakva az első feliratot: «Eljen május elseje!» Mikor az emelvény elé érnek, a hangszórókból felharsan a kiáltás: «Eljenek a sportolók, akik kiváló győzelmeikkel sok dicsőséget szereztek hazánknak!» Es mintha csak válaszólni akarnának rá, most érkezik az emelvény elé sportolónk másik jelszava: «Újabb győzelmekért harcolunk!» Hús világ-és Európa-bajnokságon vesznek részt idén a legjobb magyar sportolók — erről beszél az ígért.

Szünet nélkül árad a széles téren a sokféle csoport, a sokféle egyesület menete. Szemet-lelket gyönyörködtet a Testnevelési Főiskola 300 hallgatójának pompás oszlopa. Magabiztosan, fegyelmegyetten, derűt sugárzó tekintettel haladnak ezek a fiatalok, a magyar sportoló ifjúság fiendő nevelői. Kék melegítőbe öltözött sportolók piros zászlókkal köszöntik pártunk és állam vezetőit. Mosolyogva vonulnak a Petőfi SE tagjai, vidáman lépnek mellettük a Vasas-lányok és fiúk, majd a Kinizsi-sportolók lelkes csoportja jön. Fehérbe, pirosba öltözve haladnak nyomukban az Építő Sportegyesületének tagjai. Itt van a textil-és ruházati ipar dolgozóinak sportegyesülete, a Vörös Lobogó, s a közlekedési és pénzügyi dolgozóké, a Vörös Meteor. Futball-

labdát és vívókardot, ezézt és bukósíkosot, lovaglópálcát és diszkoszot, gerelyt és korcsolyát hoznak a Postás, a bányászok, a Lokomotív és a többi sportegyesület versenyzői. Piros, fehér, kék, sárga, zöld színek hullámlaznak a téren, amely már olyan tarka és vidám, mint valami virágsókert.

Fehérruhás fiatalok tünnek fel. Hatalmas virágokból font MHK-jelvényt hoznak.

Mögöttük jönnek az üzemek sportolói. Menetük azt jelképezi, hogy a sport Magyarországon ma már tíz-és százazernyi sportja, az egész dolgozó népe.

A sportoló ipari tanulók népes oszlopa vonul a téren. Boldogan, lelkesen integetnek a fiatalok az emelvény felé. Egy pillanatra megáll a menet, hogy azután gyönyörű gulákat alkotva vonuljanak el a tribün előtt. Ifjakat és leányokat emelnek magasba társaik — ezek az élőképek egy-egy sportágat jelképeznek: ökölvívó az egyik, gerelyvető a másik, tornász a harmadik.

Lila-fehér, piros-fehér csoportok tünnek elő. A Dózsa és a Honvéd Sportegyesület tagjai vonulnak el az emelvény előtt. A nagyszerű, színes felvonulás minden sora erőt és szépséget sugároz. A sportolók menetének minden csoportja a magyar fiatalok vidám, szabad életét hirdeti.

Fél tizenegy. Ragyogó napsütésben indul el a budapesti dolgozók menete. Hét hatalmas kerek tábla hirdeti, hogy a menet élen a X., XIII., III., V., XI., XXI. és a VIII. kerületiek haladnak. A hatalmas Sztálin-téren hét oszlopban áramlik az üzem népe a tribünök előtt. Gyártmányai modelljei, termelési eredményeiket hirdető tábláik, zászlóik erdeje szemképrázatot. Mennyi mindent készítenek ezek a budapesti gyárak az országnak és a külföldnek is! Hajók, gépek, selymek, élelmickek képei, modelljei vagy maga a valódi gyártmány emelkedik a hőmpölygő sorok fölött.

A nagyból jölet felé haladó ország jelképeit viszi a májusi tüntelő serege.

Roppant erő van ebben a menetben, amely előzölni a széles teret. A felvonulás mégis derűs, sokszor valami szokatlanul nagy májusi sétának nézne az ember. Férfiak és nők egymásbakarolva haladnak, harmonika szól, ének csendül, egyszerre két-három zenekar is játszik a különböző csoportokban, beszélgető, tapsoló, nevető, hurrázó emberek integetnek a disztribútn felé. Kétoldalt, az emelvények előtt valóságos gyermekjátékosztor: az emelvényeken helyet-foglalók is magukkal hozzák gyerekeiket, s a csöppöcsök most labdáznak, léggömbökkel futkároznak ide-oda. Ez a májusi menet valahogy más, mint a tavalyi. Talán kevesebb az ütömenes harsogó jelszó, de mintha közvetlenebb, bensőségebb lenne. És a szemlélő azt érzi: kicsoda erő van ebben a menetben.

A dolgozó nép vonul itt, amely munkájával országunk minden gazdagságát megteremtette és újra teremti, holnap bőségebb és gazdagabban, mint ma.

Ezek és tízezerk jönnek, és zászlóikat magasbaemelve, harsányan kiáltják: «Eljen a párt!». — Azok kiáltják a jelszót, akik maguk küzdenek napról napra, népünk jólétének gyorsabb emeléséért. Azok az üzemek és minden emelvény azok a műhelyek, minden műhelyből azok a munkások kerültek a menet élére, akik a legtöbbet tették a maguk posztján ezért a nagyszerű célért, a terv teljesítéséért. Azok kiáltják most lelkesen: «Eljen a párt!», akik kongresszusi versenyben küzdenek, hogy minél előbb behozzák az elmúlt hónapok elmaradását.

Szélről a III. és XIII. kerület menetét két hajógyár vezeti. A Gheorghiu-Dej-gyáriak és az Óbudai Hajógyáriak is egy-egy hajó modelljét viszik. Az óbudaiak, akiknek táblája büszkén hirdeti: «Tervez felül két hajót a kongresszus tiszteletére», közben még ingerkednek is a Gheorghiu-Dej-gyáriakkal: «Az egyik hajónkat már a Duna ringatja, úszik a Bolgár Népköztársaság felé. A másik is kész lesz a kongresszusig. Hát ti mit tudtok?» A Gheorghiu-Dej-gyáriak 1100 tonnás hajóját és 100 tonnás úszódaruját jóindulatú fölénnyel «intézik el», mivel az «csak» a terven van, míg ok terven felül adtak kettőt.

A X. kerület élén a Kőbányai Sörgyár dolgozói hoznak hatalmas, szalaggal, virággal díszített májusiást. A menet túlsó szélén, az Építők Rózsa Ferenc Kultúrotthona felőli oldalon a Ganz Vagongyár dolgozói vezetik a VIII. kerület menetét; áprilisi exportter-

